

Villreinnemnda for Forollhogna
Referat fra møte 12.mai 2022, kl 10-14, Malmplassen

Saksliste

- 03/22 Referat fra møte 28.04.22 – på teams**
- 04/22 Melding om endring i vald – Forollhogna Villreinvalg**
- 05/22 Ny høring – dispensasjon for veg til hytte Fordalen**
- 06/22 Høring – traktorveg i Nappsjølia – Tynset**
- 07/22 Villreinjakta 2022**

08/22 Orienteringer

- 1 Disp saker Midtre-Gauldal
- 2 Leiting etter mineraler
- 3 Villreinerådets årsmøte og fagdag
- 4 Tildeling av midler 2022
- 5 Fysisk møte og aktuelle emner/steder for synfaring
- 6 Disp sak Falningsjøen
- 7 Tamrein i villreinområdet

Vedlegg: Referat fra årsmøtet i Forollhogna Villreinvalg
Klage på vedtak om kvote

Til stede: møtetid 4 t + 1 t forberedelse

Per Ousten, Os – leder

Solfrid Storli, Tynset

Ole Ragnar Langen, Røros

Janne Eggan, Rennebu

Vegard Dragmyrhaug, Holtålen

Toril Østvang, Tolga

Nils Olav Storrø, Midtre Gauldal

Tom Hjemseteren, Statsforvalteren i Innlandet/sekretariat

03/22 Referat fra møte 28.04.22 – på teams

Gått gjennom uten merknader, jf også sak 07/22

04/22 Melding om endring i vald – Forollhogna Villreinvalg

Forollhogna villreinvalg har 17.01.22 på nytt sendt over «melding om endringer i vald» til sekretariatet:

Forollhogna villreinutvalg melder med dette om endring av tellende areal for Forollhogna villreinvalg jfr. Hjorteviltforskriftens § 26, tredje ledd; «Dersom valdets grenser, eiendomsforhold eller tellende areal endres, skal valdansvarlig representant melde endringene skriftlig til villreinnemnda innen 1. april for ny godkjenning.» Villreinutvalget sendte melding om endring av tellende areal for Forollhogna villreinvalg til villreinnemnda den 20.11.2020. Etter tilbakemelding fra villreinnemnda om at de måtte ha oversikt over valdgrensa i det interaktive kartet over tellende areal før de tok stilling til meldinga, er dette nå lagt inn i kartet. Endringene gjelder ei justering av tellende areal i nordvestre del av området (Nåvfeltet, Haugasetra grunneierlag og Austre Rennebu grunneierlag) samt ei oppdeling av jaktfeltet Benndalen (nå Benndalen og Grøtådalen). For valdets yttergrenser er det ingen endringer. Det som nå skal være gjeldende tellende areal kommer fram oversikt i excel. Et høyopløselig, interaktivt kart finnes tilgjengelig ved å følge denne lenken: [Tellende areal i Forollhogna villreinvalg \(arcgis.com\)](http://arcgis.com)

Formelt grunnlag

Endringer innafor vald eller endringer i tellende areal reguleres av prosessreglene i hjorteviltforskrifta § 26:

«Villreinnemnda skal behandle søknad om godkjenning av nye vald eller endringer i eksisterende vald for jakt på villrein innen 1. mai.

Jaktrettshaver som ønsker å trekke seg ut av et godkjent eller omsøkt vald, skal melde dette skriftlig til valdansvarlig representant med kopi til villreinnemnda senest 1. mars. Utmelding krever underskrift fra den eller de som lovlig representerer eiendommen.

Dersom valdets grenser, eiendomsforhold eller tellende areal endres, skal valdansvarlig representant melde endringene skriftlig til villreinnemnda innen 1. april for ny godkjenning.

Villreinnemnda kan til enhver tid trekke godkjenningen av hele eller deler av valdet tilbake og kreve at det fremmes ny søknad dersom rettighetsforhold som har betydning for godkjenningen av valdet er uklare. Villreinnemnda kan også kreve at opplysningene som er gitt i søknaden bekreftes eller dokumenteres på nytt.»

Sekretariatets vurdering

Villreinnemnda som statlig organ står for den formelle godkjenninga av tellende areal som grunnlag for tildeling av kvote fra offentlig myndighet til private rettighetshavere. Forollhogna Villreinvalg forvalter arealet i 6 av de 7 kommunene i Forollhogna Villreinområde, og i all hovedsak de områdene reinen bruker og kan jaktes på. I praksis er størrelsen på dette valdet sitt tellende areal uten betydning for nemndas tildeling så lenge nemnda har gitt valdet den kvota de ønsker, og i tillegg gitt Røros Villreinvalg sin kvote i uten forventning om felling på denne tildelinga.

Fordeling av fellingstillatelser og utbytte fra jakta innafor et vald er ikke regulert av offentlige bestemmelser etter viltloven eller forskrifter etter denne. Valdet sin bruk av «tellende areal» som grunnlag for videre tildeling mellom rettighetshavere skaper noe forvirring.

Villreinnemnda bør ikke la seg bruke til interne omfordelinger mellom rettighetshavere innafor et vald gjennom stadige justeringer av grensene, noe vi så langt har unngått fordi søknadene om justering etter nemndas forrige vedtak 01.04.19 har hatt formelle mangler. Valdet har likevel og med full rett kunne bruke sitt foreslåtte tellende areal som grunnlag for intern tildeling slik sekretariatet forstår situasjonen.

Bruken det foreslåtte tellende areal innafor valdet har imidlertid ført til noe forvirring om tildeling i Vingelen og diskusjonen om Knausvola. Villreinnemnda har ikke tatt ut noe areal etter eget initiativ, men godkjent det som lå inne i søknaden med tabell datert 01.03.19. I etterkant har nemnda ved flere anledninger uttalt at det framover må vurderes status som tellende areal for områder som går ut av bruk etter utbygginger eller oppsetting av sperregjerder.

Innmeldte endring i tellende areal innebærer mindre justering av dette området, forsøksvis til å kun vise tellende areal innafor eget vald. Tidligere forslag til justering av grense for tellende areal kunne ikke godkjennes fordi den gikk ut over valdets grenser og berørte eiendommer som ikke er med i valdet, og sist fordi kartet i søknaden ikke viste valdets yttergrense.

Meldinga om endring i tellende areal inneholder en link til et digitalt kartprosjekt, [Valdkart FVV](#). Sekretariatet tilrår at nemnda tar viste yttergrense for valdet til etterretning. Kartet er imidlertid kun et GIS-prosjekt, og sekretariatet må få tak i et datasett på et format som kan lagres for framtidig bruk.

Forslag til ny grense for tellende areal gjelder mindre justeringer uten betydning for tildeling fra nemnda til valdet. Sekretariatet foreslår derfor at nemnda utsetter sin behandling av saken og ønsker utfyllende vurderinger og opplysninger om areal som trekkes ut etter utbygginger og andre tiltak som begrenser eller hindrer reinen i å bruke områder.

Tellende areal godkjent av nemnda 01.04.19 vil fortsatt være det formelle grunnlaget for tildeling til valdet. Valdet kan likevel bruke andre grenser for sin interne fordeling mellom rettighetshavere slik vi forstår at det er gjort tidligere i jf exel-tabell.

Sekretariatets forslag til vedtak

Forslag til ny grense gjelder mindre justeringer uten betydning for tildeling fra nemnda til valdet. Nemnda utsetter derfor sin behandling av saken og ønsker utfyllende vurderinger og opplysninger om areal som trekkes ut etter utbygginger og andre tiltak som begrenser eller hindrer reinen i å bruke områder. Forslag til ny grense for tellende areal blir ikke tatt opp til vurdering.

Ny yttergrense for valdet tas til etterretning, jf hjorteviltforskrifta §§ 24-26, men må dokumenteres i et filformat som kan lagres.

Nemndas vurdering

Nemnda slutter seg til sekretariatets vurdering, og ønsker et møte med Forollhogna Villreinald for å diskutere prinsipper for hvilke områder som skal være med som tellende areal og tas ut på grunn av inngrep og tiltak som begrenser reinens bruk av området.

Nemndas vedtak

Ny yttergrense for valdet blir tatt inn som godkjent når den blir tilgjengelig i rett filformat. Vurdering av endring og fastsetting av nytt tellende areal utsettes.

05/22 Ny høring – dispensasjon for veg til hytte Fordalen

Sekretariatet har hatt saken tidligere og gitt et administrativt svar:

«Viser til tidligere e-post og samtale. Tiltaket ligger i grenseområdet mellom sone 2 randområde, og sone 3 bygdenært område. I sone 3 er villreininteressene i stor grad avklart for mindre enkelttiltak. Sekretariatet har derfor ikke lagt bygging av en kort veg til eksisterende hytte fram for nemnda til behandling, og har følgelig ingen innvendinger til denne søknaden.»

Hilsen

Tom Hjemsæteren

senioringeniør

/sekretariat Villreinnemnda for Forollhogna

Vegen er nå foreslått flytta så den bare går gjennom sone 3 i regional plan. Dersom nemnda ikke har andre vurderinger enn sekretariatets første tilbakemelding i denne saken, kan vi ikke se grunnlag for noen merknader til denne saken.

Sekretariatets forslag til vedtak

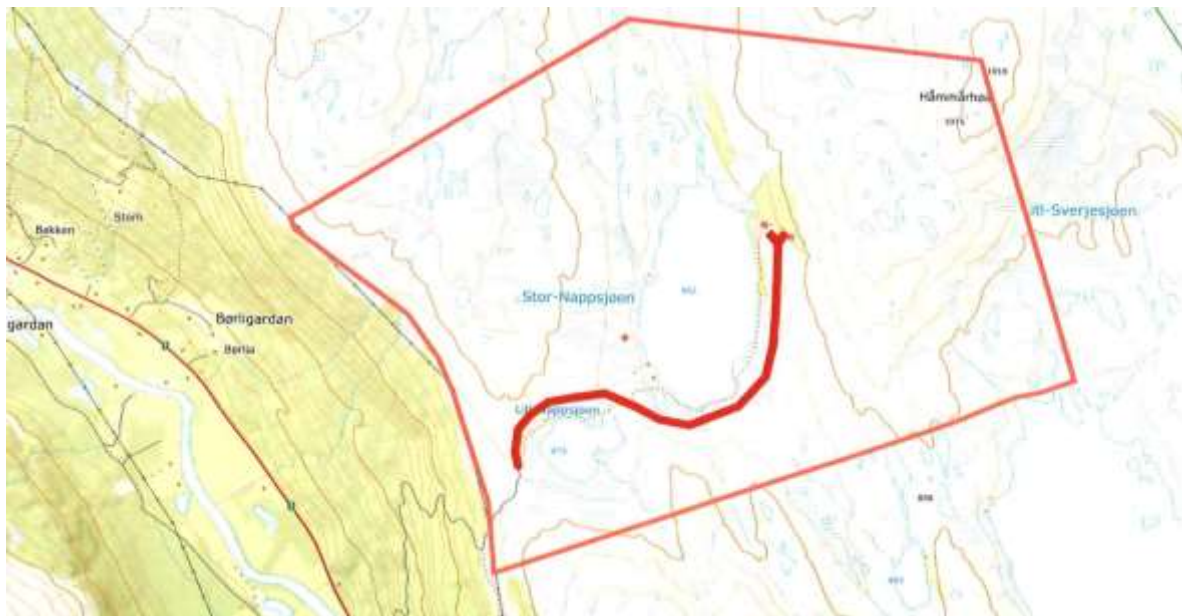
Villreinnemnda har ingen merknader til at det bygges veg i sone 3 fram til eksisterende hytte.

Nemndas vurdering

Nemnda har ikke ytterligere kommentarer.

06/22 Høring – traktorveg til Nappsjølia – Tynset

Tynset kommune har sendt på høring en søknad om bygging av enkel traktor/ATV-veg til sæter ved Nappsjøen. I kommunen sitt høringsbrev er formålet oppgitt å være landbruk, tilsyn med dyr på beite med sætra som utgangspunkt. Søknaden er tatt til behandling etter forskrift om landbruksveger.

Regional plan sier generelt om forholdet til landbruk:

Størstedelen av arealene innenfor planområdet i den regionale planen vil være landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder) i kommuneplanens arealdel. Visse former for gårdstilknyttet virksomhet basert på gårdens ressursgrunnlag inngår i LNF-kategorien uten at det må utarbeides særskilte bestemmelser som åpner for dette jf. Landbruk-Pluss veileder T-1443. Den regionale planen kan ikke legge begrensninger på landbruksdrift innenfor LNF-formålet, men kan gi retningslinjer om hvilke hensyn som bør tas ved utforming og plassering av bygg og anlegg.

- c) Landbruksveier behandles etter Landbruksdepartementets forskrift om landbruksveier og det å komme fram til landskapsmessige og økonomisk akseptable løsninger.

For nasjonalt villreinområde er det gjentatt at «*planen legger ingen begrensninger på landbruksdrift innenfor LNF-formålet i denne sonen*». Det er likevel sagt noe om veger:

- a) Det skal ikke anlegges nye veger for allmenn trafikk i og gjennom nasjonalt villreinområde.
b) Private veger som medfører konfliktfylt ferdsel inn i sentrale og sårbare villreinområder skal vurderes stengt for allmenn trafikk i hele eller deler av året. Det gjelder også nye landbruksveger. Temaet bør tas opp som en del av felles sti- og løypeplan og/eller motorferdselplaner.
c) Eksisterende private veier som i dag er stengt for allmenn trafikk med bom skal fortsatt være stengt, og motorisert transport bør begrenses til næringsvirksomhet. (Jf. temakartene)

Sekretariatet må her legge til at det søkes etter forskrift om landbruksveger om bygging av en enkel traktorveg. Denne vegen vil reknes som utmark etter motorferdselloven, og kan ikke brukes til anna en kjøring i landbruksnæring. Forskrift om landbruksveger er også klar på at landbruksveger skal vurderes etter bestemmelsene i naturmangfoldlova:

«Nybygging og ombygging av landbruksveier m.m. krever tillatelse av kommunen jf. § 2-1. Dette innebærer offentlig myndighetsutøving, og en beslutning som berører naturmangfold, slik at nml. § 8 – 12 skal vurderes.

....

Vurderingene av de miljørettslige prinsippene har en sammenheng med landbruksveiforskriften §3-2, hvor det går frem at søknaden skal undergis både landbruksfaglige og miljøfaglige vurderinger. Det står videre i § 3-2 at det skal fremgå av vedtaket at det er gjort vurderinger i samsvar med nml. § 7. I vedtaket skal det dermed synliggjøres hvordan de ulike prinsippene og hensynene i nml. §§ 8-12 er vurdert og vektlagt i saksbehandlingen».

(Kilde: Praktisk bruk av naturmangfoldloven ved behandling av skogsaker.

Landbruksdirektoratet
2015)

Sjøl en veg med den standarden det her søkes om, vil øke tilgjengeligheten inn mot viktige beiteområder. Den ferdselen sjølve landbruksdrifta vil føre vil sannsynligvis være begrensa. Sjøl om veien stenges med bom for allmenn trafikk (motorisert ferdsel) vil den imidlertid gjøre det enklere for gående og syklende å komme seg inn i sentrale leveområder for villreinen. Dette gjelder særlig ettersom el-sykler (utenom verneområder) nå er likestilte med vanlige sykler.

Beitebrukere er pålagt et regelmessig tilsyn. Det kan likevel ikke bygges veger overalt i beiteområder for å få gjennomført tilsynet. Daværende Direktorat for naturforvaltning, nå

Miljødirektoratet, har i et brev til Fylkesmennene og SNO (06.07.2006) presisert at motorferdselloven ikke gir adgang til å kjøre i terrenget for å føre tilsyn med sau. Å anlegge en veg i utmark for samme formål, må ses i lys av denne presiseringa.

Sekretariatet sitt forslag til vedtak

Bygging av nye veger inn i villreinområdet vil øke tilgjengelighet, aktivitet og fare for forstyrrelser. Villreinnemnda ber derfor kommunen om å grundig vurdere nytten for landbruket opp mot hensynet til villrein i sine vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Nemndas vurdering og uttalelse

Nemnda viser til sekretariatets utredning og forslag til vedtak. Villreinnemnda ber derfor kommunen om å grundig vurdere nytten for landbruket opp mot hensynet til villreinen sine beiteområder og trekkruter når det skal vurderes om denne vegen skal bygges. Vi minner også om at villreinen nå er kommet på rødlista, og at Forollhogna bare har fått status som gult område i klassifiseringa etter kvalitetsnormen for villrein.

07/22 Villreinjakta 2022

Sekretariatet fikk raskt tilbakemelding fra Forollhogna Villreinvald etter at kvotevedtaket blei kjent, jf e-post 02.05.22, videresendt nemnda 03.05.22.

Sekretariatet vil kommentere at tilsvarende forslag til vedtak av kvote har vært lagt fram tidligere, men nemnda har da gjort vedtak slik Forollhogna Villreinvald søkte om.

Villreinnemnda skal fastsette kvote for hvert villreinområde før 1. mai, jf hjorteviltforskrifta §28, 1.ledd. Forollhogna har ikke noe felles forvaltningsorgan for alle rettighetshavere og følgelig ikke en bestandsplan som dekker hele villreinområdet. Forskrifta §28, 2.ledd, oppfordrer rettighetshavere til å legge fram forslag til kvoter. For ordens skyld - hjorteviltregisteret har ikke klart å tilpasse årlig kvotevedtak og tildeling etter bestandsplan slik at det har vært mulig å følge «oppskrifta» til §28 i veilederen M-478.

Forollhogna Villreinvald har etter opprettelsen av Røros Vest Villreinvald avvist alle ønsker om samarbeid. En ny søknad fra Røros fra lagt ved innkalling og sakliste til årsmøtet, men uten innstilling og forslag til behandling i årsmøtet. Sekretariatet la derfor til grunn at det ikke ville bli noen endringer i det manglende samarbeidet mellom rettighetshaverne i Forollhogna Villreinområde. Etter at saksframlegget for nemnda blei sendt ut har årsmøtet i Forollhogna Villreinvald gitt valdstyret (utvalget) i oppgave å jobbe fram et forslag til felles forvaltning av villreinområdet til neste årsmøte, jf vedlagte referat:

«Mulige alternativer for inndeling av Røros og Forollhogna villreinvald ses på innen årsmøtet i 2023 og legges fram for votering som en egen sak for årsmøtet. Mål for arbeidet skal være å komme fram til en løsning som sikrer den beste mulige forvaltninga av villreinområdet».

Sekretariatet fikk 06.05.22 en ny e-post fra valdansvarlig Jakob Nordstad med en mer formell klage på nemnda sitt vedtak om kvote. Sekretariatet har ikke mulighet til å forberede en full og formell behandling av klage til møtet 12.05.22. Det vil heller ikke være korrekt å behandle

klage fra en berørt part før klagefristen har gått ut og eventuelt andre parter også har fått vurdert vedtaket, jf forvaltningsloven §§ 28-34.

Sekretariatet vil likevel kommentere noen moment i klagen. Det er rett at nemnda kan ikke kreve samarbeid mellom to sjølstendige vald. I praksis har Forollhogna Villreinvald kontroll med bestanden gjennom å forvalte de områdene der dyra oppholder seg i jakta. Dersom forskjellen mellom tildelt kvote på 475 og ønsket om kvote på 500 er så stor at det kan få betydning for valdet sine mål om forvaltning og utvikling i bestand, så kan valdet gjennom samarbeid med Røros Villreinvald få tatt ut noen flere dyr. Så lenge Røros Villreinvald ikke med i noen bestandsplan, vil deres tildeling måtte følge de formelle kategoriene i hjorteviltforskrifta. Tildelinga vil ikke kunne tilpasses den inndelinga Forollhogna Villreinvald har fått frihet til å bruke gjennom godkjenning av bestandsplan.

Saken og innkomne merknader legges fram for nemnda til diskusjon i møtet 12.05.22. Formell behandling av klagen kan ikke settes i gang før klagefristen går ut 23.05.22. Forvaltningsloven § 35, 1. ledd, gir imidlertid et forvaltningsorgan mulighet for å gjøre om sitt eget vedtak når visse forutsetninger er oppfylt.

Nemndas vurdering og vedtak

Villreinnemnda skal fastsette ei kvote for hele villreinområdet, og ut fra denne finne tellende areal per fellingstillatelse og fordele disse på godkjente vald. Nemnda har sida opprettelsen av Røros Vest Villreinvald hat ønske om at det kommer på plass ei felles forvaltning av hele området mellom alle rettighetshavere. Fjellområdet øst for Kjurrudalen er sentralt i utfordringene med tamrein inn i området. Klimaendringer kan også gi dette området betydning som beiteområde for villreinen.

Nemnda ser ikke at det har kommet nye faglige vurderinger gjennom innspill fra Forollhogna Villreinvald. Nemnda velger likevel å ta til etterretning at Forollhogna Villreinvald har årsmøtevedtak på å arbeide for felles forvaltning med Røros Vest Villreinvald, og forutsetter kontakt og en felles prosess med nemnda, Forollhogna Villreinvald og Røros Vest Villreinvald som bør settes i gang nå i sommer. Dette arbeidet vil ha stor betydning for seinere vurdering og fastsetting kvoter.

Nemnda velger derfor å gjøre om sitt vedtak og gi Forollhogna Villreinvald kvote på 500 dyr i år. Uten samarbeid og fellesjakt kan det ikke forventes felling på Røros, og vi tilpasser kvotevedtaket for det totale villreinområdet ut fra det.

Offisielt tellende areal er nå 1 993 791 for Forollhogna Villreinvald og 105 614 for Røros Vest villreinvald, totalt 2 099 391 da for Forollhogna Villreinområde. Ei kvote på 526 dyr gir et tellende areal per fellingstillatelse på om lag 3987,6 da/dyr og henholdsvis 500 fellingstillatelser til Forollhogna villreinvald og 26 til Røros vest villreinvald.

Røros vest villreinvald har ikke bestandsplan og skal ha sin tildeling etter hjorteviltforskrifta § 29, 4. ledd, retta avskyting. Sekretariatet anbefaler å følge samme fordeling på kjønn og alder som Forollhogna villreinvald, men med nødvendig tilpassing – 60% kalv, 15% simle 15% liten bukk og 10% stor bukk.

”Liten bukk” er en kategori som er definert gjennom bestandsplanen og dekkes ikke av korttypene i § 29. Sekretariatet foreslår at denne erstattes med korttypen simle/ungdyr, dvs at det kan skytes bukk opp til 1 ½ år. I andre villreinområder, der denne korttypen brukes, felles det i hovedsak simler. Den bør derfor brukes også for simler for å sikre at det felles noe bukk

og oppnå ønska kjønnsfordeling i uttaket. Forslaget til kvote blir etter dette: kalv 16, simle/ungdyr 8 og frie dyr (stor bukk) 2.

Villreinnemnda for Forollhogna gjør derfor et nytt vedtak om kvote for villreinjakta 2022, og gjør om sitt vedtak 28.04.22, sak 02/22, jf også forvaltningsloven § 35.

Forollhogna Villreinald har søkt ei kvote på 500 dyr for jakta 2022. Villreinnemnda for Forollhogna vurderer forslaget til å være i tråd med forutsetningene for godkjenning av bestandsplan og tilstrekkelig til å holde kontroll med bestandsstørrelsen innafør planperioden. Nemnda legger til grunn at det bør komme på plass ei felles forvaltning for hele villreinområdet, men velger likevel å innvilge søknaden fra Forollhogna Villreinald og tilpasse kvote for området og Røros Vest villreinald ut fra dette. Med hjemmel i forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 28, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 526 dyr for jakta 2022. Forollhogna villreinald tildeles 500 valgfrie dyr fra denne kvota, jf § 29, 3. ledd. Med hjemmel i viltlovens forskrift av 08.01.16 om forvaltning av hjortevilt, § 29, 4. ledd, fastsetter Villreinnemnda for Forollhogna ei kvote på 26 dyr for Røros vest villreinald i jakta 2021, med fordeling 16 kalv, 8 simle/ungdyr og 2 frie dyr. Villreinnemnda viser til at vedtakene er enkeltvedtak som kan påklages etter regelen i forvaltningsloven § 28. Klagefristen er **3 uker**. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Villreinnemnda ved Statsforvalteren i Innlandet.

08/22 Orienteringer

- 1 Disp saker Midtre-Gauldal
 - 2 Leiting etter mineraler
 - 3 Villreinerådets årsmøte og fagdag
 - 4 Tildeling av midler 2022
 - 5 Fysisk møte og aktuelle steder for synfaring – blir med NP-styret 22/6, Kvikne.
 - 6 Disp sak Falningsjøen
 - 7 Tamrein i villreinområdet
- leder har ikke fått noe svar på henvendelse til reindriftsforvaltninga
 - antallet dyr og hvor langt inn de kommer er ei økende utfordring
 - videre arbeid blir diskutert med NP-styret og villreinalda før nye henvendelser til reindriffta og -forvaltninga

Tom Hjemseteren - Stange, 13.05.22

Godkjent av leder i e-post 13.05.22

SF Innlandet/sekretariat